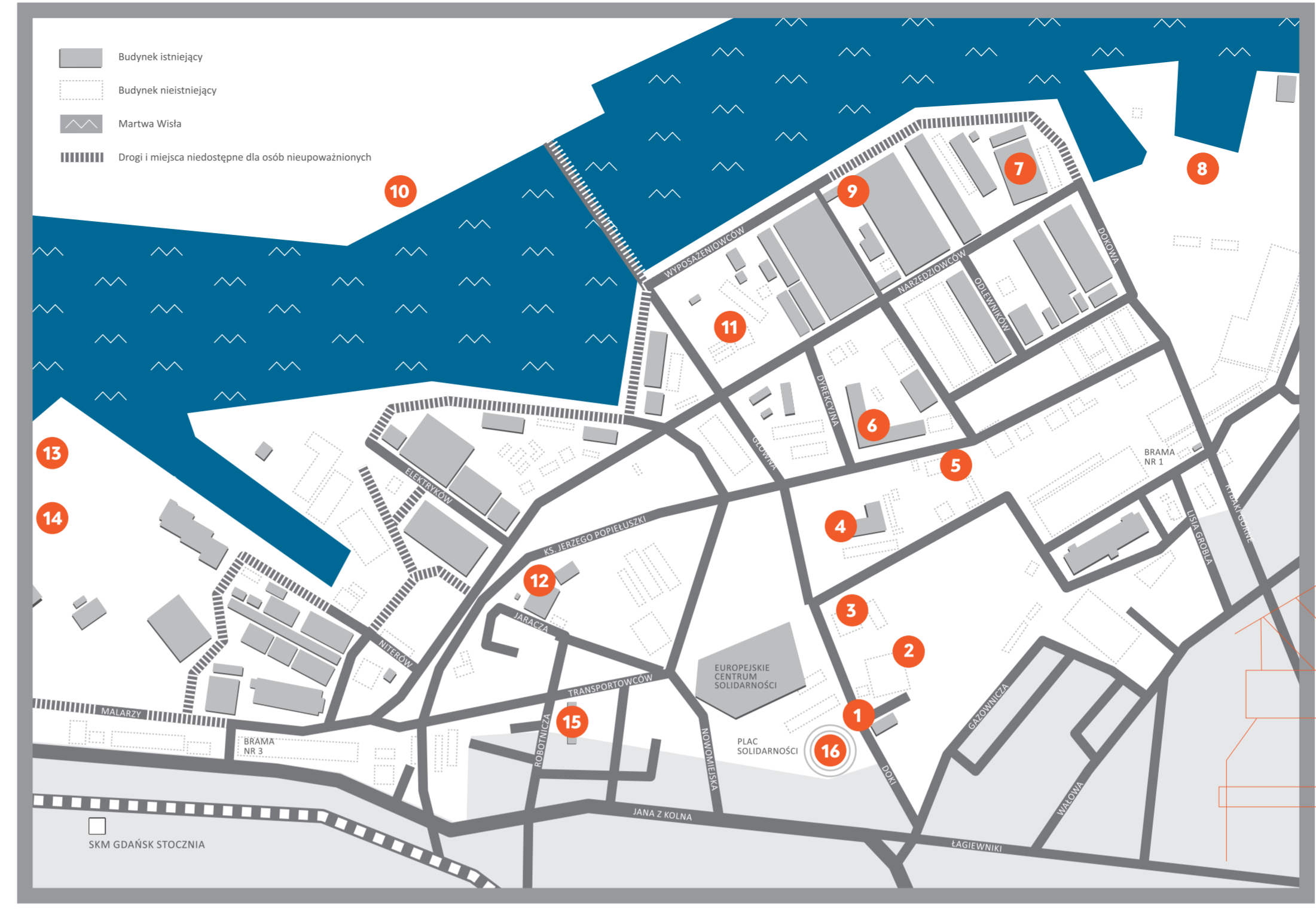

STOCZNIA GDAŃSKA SZLAKAMI KOBIET

LEGENDA

- 1 BRAMA nr 2
- 2 STOŁÓWKA CENTRALNA
- 3 SZPITAL ZAKŁADOWY
- 4 SALA BHP
- 5 WILLA DYREKTORA
- 6 DYREKCJA STOCZNI
- 7 HALA 42A
- 8 POCHYLNIE WZDŁUŻNE
- 9 SZATNIE PRZY WYDZIAŁACH
- 10 POCHYLNIA BOCZNA
- 11 BUFET
- 12 WARSZTATY SZKOLNE
- 13 DŹWIGI
- 14 HALA MONTAŻOWA 3B
- 15 PRZYCHODNIA
- 16 POMNIK POLEGŁYCH STOCZNIOWCÓW 1970

TERAŹNIEJSZOŚĆ

Herstorie zawarte w naszej publikacji odwołują się do **opowieści kobiet z lat ich aktywności zawodowej**. Spacerowiczko, spacerowiczko, jeśli zapytasz, co pozostało z tamtego czasu, zacytujemy słowa Zofii Ferenc: „Fajnie było. Ja w ogóle lata Stoczni wspominam i żałuję, że to się w ogóle rozleciało, bo jednak przepracowałam tam swoje 26 lat, to jest wszystko, cała praca moja w Stoczni. I jak zaczęli rozierać mi tę Stocznę, to żal i nieraz aż się płakać chciało. Jak przyszłam do pracy, pracowałam siedemnaście tysięcy. Za każdym razem, po każdym jakimś tam wybiegu, jak nas zwalniali i skracali, no to człowiek jednak się czuł, jakby kawałek nas ucinano. Ucinali paluszek po paluszkę...”

Kobiety ze Stoczni Gdańskiej opowiadają o Stoczni nie tylko jako o miejscu pracy, często jedynym w całej ich ścieżce zawodowej. Pokazują ją także jako przestrzeń nawiązywania i tworzenia relacji, często tych najważniejszych – rodzinnych i przyjacielskich. Przeszłość, która dawała poczucie sensu i celu, napędiała dumą.

Historie tych kobiet stają się coraz szerzej znane: w ramach projektu Metropolitanka każdego roku słucha ich, spacerując po terenach dawnego zakładu, ponad tysiąc osób – z Polski i z zagranicy. Pracownice i uczestniczki strajku stały się bohaterkami muralu „Kobiety wolności”, namalowanego przez RedSheels, filmów dokumentalnych, projektów realizowanych przez Europejskie Centrum Solidarności. Ich relacje oraz materiały archiwalne trafiają do archiwum cyfrowego.

Stocznia Gdańska można też zwiedzać indywidualnie przy użyciu aplikacji, audioprzewodnika, a także poznać jej historię ze słuchowisk i książki – materiały znajdują się na stronie: www.stocznia-jest-kobieta.org

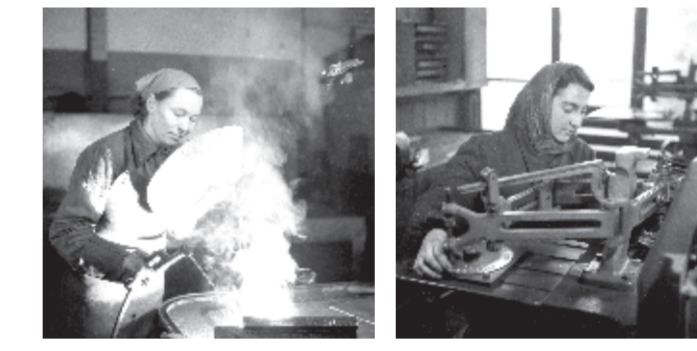
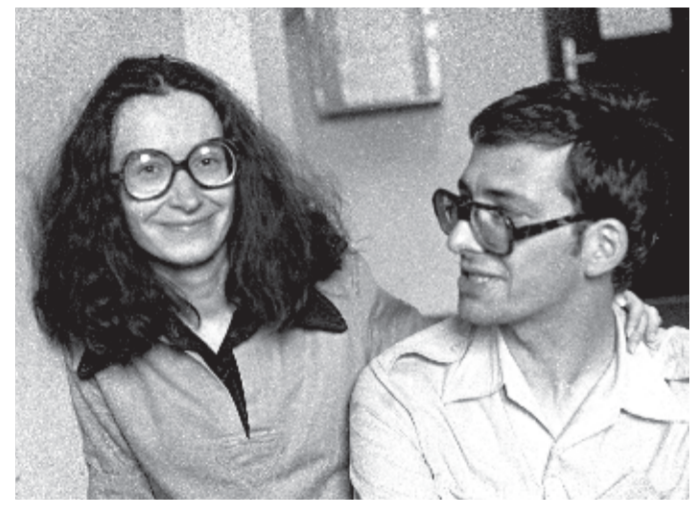
Stocznia Gdańska była zakładem pracy, który odcisnął piętno na losach wielu osób, zarówno w wymiarze symbolicznym, jak i prywatnym. Od 1947 r. do czasu ogłoszenia jej upadłości w 1996 r. ponad sto tysięcy kobiet i mężczyzn związało z nią swoje życie zawodowe, pracując przy produkcji statków jako sownikowe, spawaczki i spawacze, operatorzy dźwigów, monterzy, technolozki i izolatorki.

Przekazujemy Wam czwartą edycję **mapy dawnej Stoczni Gdańskiej**. Trasa wiedzy **śladami kobiet**, które w zakładzie pracowały oraz brały udział w strajkach.

Poruszamy się ulicami, których nazwy nawiązują do stoczniowych profesji i do procesu produkcyjnego. Są więc ulice: Rurarzy, Kadłubowców, Wyposażeniowców czy Malarzy – w formach tych nazw brakuje odniesień do pracy kobiet. Opowiadając o codzienności robotnic i inżynerek, pielęgniarek i pań zatrudnionych w administracji, wypełniamy tę lukę. Przedstawiamy trud pracy konstruktoerek, sprzątaczek i lekarek, pokazujemy ich starania o lepsze warunki zatrudnienia. Informacje zebraliśmy podczas wywiadów z pracownicami i pracownikami dawnej Stoczni Gdańskiej oraz w trakcie kwerendy archiwalnej.

Pracownice Stoczni uczestniczyły także w wydarzeniach znaczących pod względem obywatelskim i politycznym. Opowiadamy o uczestniczkach strajku w sierpniu 1980 r. – tych znanych i tych anonimowych. Przedstawiamy Annę Walentynowicz, Alinę Pienkowską, Marylę Płońską, Bernadettę Stankiewicz, Henrykę Krzywenos, Joannę Dudę-Gwiażdzą, Bożenę Rybicką, Magdalę Modzelewską i inne działaczki opozycyjne oraz artystki obecne w Stoczni w czasie strajku. Wspominamy także wcześniejsze wydarzenia z grudnia 1970 r.

Razem z naszymi Bohaterkami zapraszamy w herstoryczną podróż po unikatowym, poprzemysłowym terenie dawnej Stoczni Gdańskiej.

Autorki: **Anna Miller, Magdalena Stormowska**
 Redakcja i korekta: **Anna Mackiewicz, Anna Urbańczyk**
 Projekt graficzny: **Julia Porańska**
 Koordynacja: **Anna Urbańczyk**

Zdjęcie na okładce: Ewa Ossowska Keystone Press / Alamy Stock Photo

Nie udało się ustalić autorów i autorek części umieszczonych zdjęć. Jeżeli rozpoznali Państwo jakieś zdjęcie lub przedstawione na nim osoby, prosimy o kontakt.

Kontakt: **Instytut Kultury Miejskiej**
 ul. Długi Targ 39/40, 80-830 Gdańsk
 metropolitanka@metropolitanka.ikm.gda.pl
www.metropolitanka.ikm.gda.pl
 tel. 58 760 72 16

1. Maryla Płońska fot. Zdzisław A. Fic / zbiory ECS	4. Spawaczka Anna Lubczyk APG 1291/7633	5. Grawerka Urszula Noch APG 1291/7633	7. Dzień Stoczniowa, od lewej: Leokadia Lejtkowska, Teresa Tabor, pani Henryka, Maria Stońska APG 1291/7851	8. Od lewej: Urszula Ściubel, pani Helena Fot. Archiwum prywatne Urszuli Ściubel
2. Od lewej siedzą: Magdalena Modzelewska, Joanna Duda-Gwiażdza fot. Jacek Awakumowski / zbiory ECS	6. Pracownice i pracownicy laboratorium APG 1291/7642	9. Biuro projektowe APG 1291/5599	10. Działaczki opozycyjne oraz artystki obecne w Stoczni w czasie strajku. Wspominamy także wcześniejsze wydarzenia z grudnia 1970 r.	11. Działaczki opozycyjne oraz artystki obecne w Stoczni w czasie strajku. Wspominamy także wcześniejsze wydarzenia z grudnia 1970 r.
3. Anna Walentynowicz fot. Leonard Szmaglik / zbiory ECS	12. Biuro projektowe APG 1291/5599	13. Lekarka Lidia Kierzkowska APG 1291/662	14. Stoczniowa przodownice pracy APG 51291/7633	15. Stółówka centralna APG 1291/563
4. Alina Pienkowska fot. Jacek Awakumowski / zbiory ECS	13. Działaczki opozycyjne oraz artystki obecne w Stoczni w czasie strajku. Wspominamy także wcześniejsze wydarzenia z grudnia 1970 r.	14. Stoczniowa przodownice pracy APG 51291/7633	15. Stółówka centralna APG 1291/563	
5. Olga Krzyżanowska fot. Leonard Szmaglik / zbiory ECS	14. Stoczniowa przodownice pracy APG 51291/7633	15. Stółówka centralna APG 1291/563		

